

Hörösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 60.
Póstatakarékpénztári csekkszám: 34.141.

Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSŐ

Előfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

Klebelsberg Kunó gróf

Budapestről jelentik: Klebelsberg Kunó gróf, Magyarország volt kultuszminisztere, Szeged város országgyűlési képviselője kedden délután 5 órakor váratlanul meghalt.

Klebelsberg Kunó gróf a közel-múltban paratífuszban megbetegedett, beszállították a Korányi klinikára. Egy ideig válságos volt az állapota, a napokban azonban már úgy látszott, hogy a javulás útján halad. Jól érezte magát s már fölkelni készült beteggyárából. Hirtelen halálát orvosi megállapítás szerint szívbénulás okozta.

A kormány tagjai azonnal tanácskozára ültek össze és elhatározták, hogy a nemzet halottjának tekintik és a Magyar Nemzeti Múzeum csarnokából fogják eltemetni. A ravatalnál gróf Bethlen István bucsuztatja el volt miniszter-társát, a kulturális, valamint a tudományos intézmények, egyesületek nevében Hóman Bálint kultuszminiszter mond gyászbeszédet, végül pedig az egységespárt nevében Váry Albert képviselő beszél. A nemzet nagy halottját a gyászszertartás után Szegedre szállítják, ahol a fogadalmi templom sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

Klebelsberg Kunó gróf 1875-ben született Magyarpécskán, Arad vármegyében. Római katolikus, nős, vbtt., nyug. vallás- és közoktatásügyi miniszter. Budapesten, Berlinben és Münchenben hallgató jogot s tanulmányait a párisi Sorbonnon egészítette ki. Budapesten 1898-ban avatták jogi és államtudományi doktornak.

Ebben az évben kezdte meg, mint fogalmazó, állami szolgálatát a miniszterelnökségen s itt fokozatosan az osztálytanácsosi rangig emelkedett. A nemzetiségi ügyek intézése mellett a római Szent-székkal folyó tárgyalásokat is ő vezette. 1910-ben a közigazgatási bíróság ítélobírájává nevezték ki, 1913-ban pedig a hatásköri bíróság egyik tagja lett. 1914-ben a vallás- és közoktatásügyi miniszterium adminisztratív államtitkára lett s e munkakörében újjászervezte a népoktatási közigazgatás külső szerveit. E téren szerzett érdemeiért a király belső titkos tanácsosává nevezte ki.

A világháború alatt a Rökkantügyi Hivatal, majd az Országos Hadigondozó Hivatal működését irányította alelnöki minőségben. 1917-ben Tisza István gróf meghívására a miniszterelnökség po-

litikai államtitkára lett s ugyanakkor Kolozsvár város országgyűlési képviselővé választotta. A Tisza-kabinettel együtt ő is lemondott s a csakhamar bekövetkezett összeomlás és a bolsevizmus ideje alatt minden aktív politikai és közéleti működéstől tartózkodott. A kommunisták így is üldözöbe vették s kénytelen volt menekülni.

Az első nemzetgyűlésen Sopron városát képviselte az egyesült kereszténypárt programjával, később azonban a páriból kilépett s a disszidensek egyik vezetője lett. A disszidensekkel együtt csatlakozott az egységespárthoz és 1921. telén belügyminiszter lett a második Bethlen-kormányban. Ő készítette elő a választójogi reformot, azt a törvénytervezetet, amelyet a kormány később rendeletileg léptetett életbe.

A második nemzetgyűlés megalkulásakor a vallás- és közoktatásügyi tárca élére került s hozzáfogott nagy kulturprogramja megvalósításához. Nevéhez fűződik a Gyűjteményegyetem létesítése, a menekült egyetemek elhelyezése és kiépítése, a középiskolai reform, a középiskolai tanárképzés reformja, a testnevelés modern alapokra fektetése, a Collegium Hungaricumok létesítése és még számtalan jelentős törvényalkotás. Népiskolai programja keretében ötezer tanyai iskolát

létesített. A meglévő tudományos intézeteket megfelelő támogatással hozzásegítette munkásságuk zavartalan folytatásához s több tudományos intézet létrehívásával gyarapította a nemzeti kultúra értékeit. Ilyen a svábhegyi obszervatórium, amellyel az elvesztett ógyallai csillagvizsgálót pótolta s a tihanyi élettani intézet. Átfogó reformmunkássága s azok az eredmények, amelyeket az ország nehéz helyzetében is elérnie sikerült külföldön is rendkívüli elismerést és tekintélyt biztosítottak nevének. Az országnak a háború következtében megszakított kulturkapcsolatait nemcsak visszaállította, de ki is mélyítette s ennek érdekében több ízben is volt külföldön.

Az első nemzetgyűlésben Komárom mandátumával foglalt helyet. 1926-ban pedig Szegeden, Komáromban és Egerben választották meg s mint Szeged város képviselője rendkívül nagy érdemeket szerzett Szeged haladásában.

Klebelsberg Kunó gróf elhunytával pótolhatatlan veszteség érte az Országos Alföldi Bizottságot, amelynek alapítója és széles látókörű vezetője volt. Az utóbbi időkben ez volt az a fórum, amelyen Klebelsberg gróf szellemének hatalmas átfogó ereje kibontakozott.

Készül a „száz pont” szövege

Ma este a miniszterelnökségen folyó ügyek tárgyalására összeül a minisztertanács. Ezen az ülésen kerül a száz pontból álló kormányprogram is megszövegezésre.

Körmendy Mátyás lesz Klebelsberg gróf szegedi kerületének képviselője

Értesülésünk szerint a gróf Klebelsberg Kunó halálával megüresedett szegedi mandátumot Körmendy Mátyás a szegedi Kamara-

alelnöke tartja meg. Körmendy, mint az iparosság képviselője felsőházi tag is, erről a tagságáról azonban most lemond.

„A legnagyobb eréllyel és bürokrácia nélkül . . .” Gömbös Gyula miniszterelnök és Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter beszédét nagy helyesléssel fogadták a kézműiparosok országos gyűlésén

Az Iparosok Országos Szövetsége rendezésében ma reggel kezdődött a kézműipari nagygyűlés, amelyen a főváros képviselőin kívül nagy számban jelentek meg a vidéki ipartestületek küldöttei is. Résztvett a gyűlésen vitéz jankai Gömbös Gyula miniszterelnök és Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter is. Az előkelőségeket Papp József az IPOSz-

elnöke üdvözölte, majd a Hiszekegy után a miniszterelnök aitt fel szólásra.

— Magyar Testvéreim! — kezdte beszédét, — a magyar kisiparosság ügyével régen foglalkozom. A magyar kisiparosság politikai jelentősége tette lehetővé, hogy egyik legkomolyabb nemzetfenn-tartó elem legyen, amely jelentős szerepet játszik a magyar közélet-

ben és a magyar gazdasági életben is. Az a nézetem, hogy a kisiparosság és a kézműiparosság azért nem tudott eddig erősebben prosperálni, mert szervezkedésében nem mutatkozott meg az egység, amely nélkül pedig megoldás nincs. Legyenek maradiak a maguk erkölcsi életében, de legyenek haladók a gazdasági életben. Felszólítom a vezetőket, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur előtt tárják fel összes bajaikat és kívánságaikat és amennyiben ezek reálisak, úgy megígérem, hogy azonnal cselekedni fogok.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter beszélt. Kifejtette, hogy a kisiparosság bajainak fő okozója a világgazdasági válság és a mezőgazdaság súlyos helyzete. A mezőgazdaságot kell talpraállítani, amely a legnagyobb fogyasztója a kisiparnak. Távol kell tartani a széthúzást, nem szabad frakciókat csinálni, szoros összetartásra van szükség a kisiparosság érdekében. Csodákat nem tehetünk, ami azonban reális, okos és tisztességes, azt a legnagyobb eréllyel és bürokrácia nélkül megvalósítjuk.

A kereskedelemügyi miniszter beszéde után Ring Gyula, a hatvani ipartestület képviselője a vidéki iparosság bajait terjesztette elő.

A MÖG.

Írta: Pancrätz József
a felsőkereskedelmi iskola igazgatója

II.

Ijesztő egy perspektíva az, amit tegnapi cikkünkben a munkanélküliség következményeképpen rajzoltunk. Látva ezt a válságjelmet, próbáltuk is sokféle módon, amikor bevált receptekkel a betegséget gyógyítani.

Amikor kezdődött a gazdasági válság — abban a reményben, hogy gyors lefolyása lesz — először is raktárra termeltünk, javítottunk értékesítési szervezeteinken, dolgoztunk fokozottab rek-lámmal és megpróbáltunk a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával olcsóbb árakat elérni. De ez csak rövid ideig tartott, mert egyrészt hiányzott a „kitartás,” másrészt pedig még olcsó árak mellett is a nyakunkon maradtak mezőgazdasági és ipari aruinak, annyira lesüllyedt már rövid idő alatt a fogyasztók vásárló képessége.

Aztán vártunk abban a reményben, hogy az újonnan keletkező üzemek és munkalehetőségek majd felszívják a munkanélkülieket. Az a történelmi tapasztalat éltetett bennünket, hogy a maihoz ha-

sonló helyzet volt már a világban, amikor a mezőgazdaságban keresetképtelené vált emberek új munkakalkulációkhoz jutottak az épülő vasutaknál, megnyíló vas-és szénbányákban, a keletkező gyárakban stb. Reménykedtünk, mert észrevettük, hogy napjainkban is — többek között — a racionalizálás folytán válnak munkakerők feleslegessé és ma ugyancsak új munkakalkulációk is adódnak az új közlekedő eszközöknél: a gépjárműveknél, motorhajóknál, repülőgépeknél, továbbá a rádióiparban a villamosításoknál stb. De milyen elenyésző csekély számban találják ezeket az új munkakalkulációkat! Nem vettük észre, hogy az akkori és mostani helyzet között lényeges különbségek vannak, amelyek felette valószínűtlenné teszik, hogy a mostani munkanélküliségnek hasonló gyógyulása lesz mint akkor, mert a mainak különleges okai vannak és ezek gyógyítása a régiektől eltérő, új intézkedéseket kíván. S azonkívül a rohanó gazdaság technikai fejlődéséhez képest milyen kétségbeesetten lassan teremődnek az új munkakalkulációk: amíg a csiga eléri a motort, a százmilliók százszor pusztulnak el.

Tudományos tanítás nyomán nem szégyenkezünk reménykedni abban is, hogy a halálozás, gyenge szaporodás és a kivándorlás majd enyhítenek a bajon. De itt is csalódtunk, mert a születésszámok és a pusztulás mellett sem akarunk fogyni, „még mindig tulsokan vagyunk”, és — a munkanélküliség állandóan növekszik; tapasztalunk kellett, hogy azok a szerencsétlenek, akik buzával és minden jóval telt rómaiokról idegen országba mentek kenyeret keresni, csakhamar visszaszorultak onnan, vagy egyáltalában zárt kapukra találtak, mert ott is, mindenütt van munkanélküliség.

Közben kísérleteztünk „pozitív” intézkedésekkel.

Indítottunk (programtalan) közmunkát. De csakhamar kevésnek bizonyult a rendelkezésre álló tőke mind az állam, mind a közületek részéről, s ma hiányzik még a hitel is.

Megrövidítettük a munkaidőt, hogy ezáltal többben jussanak munkához. Most kutatjuk — nagyon helyesen — az álláshalmozókat s többszörös állásaitat munka nélkül álló emberekkel való betöltésétől várják egvesek bajuk enyhülését, nyugdíjba küldünk még munkaképes embereket, hogy a fiataloknak helyet csináljunk de tudjuk, hogy lényegesen ez sem fog segíteni. Csak néha reménykedünk, ha a revizióról beszélünk s közben elfelejtjük, hogy a megszállott területeken is van munkanélküliség s hogy a győztes országok épügy szenvednek alatta, mint mi. Különben reménytelenség és kétségbeesés, pánikhangulat tölt el bennünket, egy minden törekvést megölő fatalizmus, mert be kellett ismernünk, hogy egyik intézkedés, egyik régi recept a másik után sem segített a bajon, hanem akár közvetve, akár közvetlenül csak növelte a munkanélküliséget. Botorul beletörődünk, hogy majd a világválság megszűnésével enyhül és megszűnik a mi válságunk is — és elfelejtjük, hogy a világválság is csak akkor fog megszűnni, ha az emberiség maga szünteti azt meg.

Ez az ut pedig csak az egyes országokon vezet keresztül: ha

minden ország úgy küzdi le a maga válságát, mintha az csak az ő ügye lenne, akkor szűnik meg a világválság is. Csodákra, idegen segítségre, amely kihuzna bennünket a bajból, itt hiába várunk. Itt nem lesz változás a jobb felé, hanem csak katasztrófa, ha mi magunk — látva az eddigi eszközök hiábavalóságát — új eszközök után nem kutatunk, új utakra nem lépünk. Be kell látnunk, hogy

Apponyi Albert gróf bírálta Gömbös programját a Ház szerdai ülésén

Budapest, okt. 12.

A képviselőház mai ülésének első részét gróf Klebelsberg Kunó emlékeztetének szentelték. Az ülést ezután a gyász jeléül 10 percre felfüggesztették. Szünet után elfogadták az elnöknek azt az indítványát, hogy a mai ülés délután 5 óráig tart, majd az alelnökválasztásra tértek át. Alelnökké Beszenyei Zénót választották meg 107 szavazattal, míg Hegymegi Kiss Pálra, az ellenzék jelöltjére 42 szavazattal. A kormányprogram mai vitájának első szónoka Peyer Károly volt. Hosszasan polemizált a miniszterelnöknek a szociáldemokráciával kapcsolatban tett megállapításaival.

Peyer Károly után általános figyelem közepette gróf Apponyi Albert állt fel szólásra. Rámutatott arra, hogy a jelek szerint nem átmeneti kormányról állunk szemben, hanem olyan államférfi kormányával, aki hivatottnak érzi magát új stílus létesítésére, a nemzet vezetésére és új éra megteremtésére. A mai helyzet megköveteli, hogy a nemzet áldozatokat hozzon, ez alól egyik kormány sem tudna mentesíteni a nemzetet. Arra van szükség, hogy a lelkekre behason az áldozatkészség tana. A nemzetnek ehhez a legjobb út az lett volna, hogy a nép akarata szabadon megnyilvánulhasson és a parlament új választójog alapján ülhessen össze. Bár a miniszterelnök felsorolt céljait nagyrészt nagyon rokonszenvesnek tartja, mégis véleménye szerint tisztább helyzetet lehetett volna

itt addig semmi sem segít, amíg a bajt a gyökerén meg nem fogjuk: amíg összezsugorodott gazdasági életünk körét a magunk erejéből ki nem bővítjük, a fogyasztóköntség erejét nem növeljük, amíg a bőségesen meglévő, de a termelőknél megrekedt áruknak utat nem törünk a nélkülözö fogyasztóköntséghez

(Folyt. köv.)

teremteni az új választással annál is inkább, mert a legutóbbi választás óta új helyzet állott elő és azóta ébredt tudatára a nemzet a súlyos helyzetnek. Ettől eltökélte azonban világért sem volna hajlandó elgáncsolni a miniszterelnököt a szebb jövő iránti munkájában, célkitűzése megvalósításában. Kívánja, hogy az a kép, amelyet a miniszterelnök rajzolt, a jövőben reális legyen, mert különben rettentő reakciók következnek be.

Tudatában kell lenni, hogy a mai helyzetet csak gúnyképen lehet az ország függetlenségének nevezni. Ez mutatkozik elsősorban a véderő szervezeti berendezésénél. Támogatni fogja a miniszterelnököt abban a törekvésében, hogy létrehozassuk az öncélúság fenntartásának minden feltételét és eszközét. (Nagy taps a jobb oldalon és közepén.)

A nemzet érdekeinek fokozottabb biztonságát szerinte a magyar nép összességében kell keresni. A műveltebb osztályok vigyék keresztül a szükséges reformokat a választójog terén, hogy megtarthassák a vezetést.

Súlyosnak tartja az államháztartás helyzetét. 800 millió költségvetést a magyar adófizetők nem bírnak el. Lefaragásra van szükség. Elsősorban az állami üzemeiket kell átszervezni. Befejtésül hangoztatta, hogy a kormány általános nemzeti célkitűzéseinek nagy részével teljes mértékben egyetért.

(Lapunk zártakor az ülés folyik.)

A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara ülése

Amint már közöltük, a szegedi kereskedelmi és iparkamara október hó 14-én, pénteken délután fél 11 órakor tartja Szegeden a kamara székházában teljes ülést.

Az ülés tárgysorozata a következő:

I. jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

II. elnöki előterjesztések.

1. Kereskedelemügyi miniszter rendelete a szikvíz előállításáról tárgyában.

2. Kereskedelemügyi miniszter rendelete az utcai gesztenyesütés tárgyában.

3. Kereskedelemügyi miniszter rendelete a munkakönyvi bejegyzések elmulasztása tárgyában.

4. Kereskedelemügyi miniszter rendelete a cipészek és csizmadiaik vásári helyfoglalása tárgyában.

5. Kereskedelemügyi miniszter leirata az OTI vidéki beszerzései tárgyában.

6. Kereskedelemügyi miniszter rendelete a sárboltépités ipari műnősítése tárgyában.

7. Kamarai előterjesztés az alkalmi húsárusítások ügyében.

III. Főtitkári jelentés.

IV. Szabó Gyula nyug. kamarai titkár elhalálozása.

V. A munkaközvetítő irodák nemzetközi szabályozása.

VI. A kiállítások ügyének szabályozása.

VII. A hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő ipar szabályozása.

VIII. A hirdetési szabályrendeletek ügye.

IX. Adóügyek.

1. Új épületek házadómentességének ügye.

2. Húsiparosok kereseti adója.

3. Közadók hátralékainak ügye.

X. Indítványok.

1. Horváth Ferenc beltag indítványa a szegedi éttermek és kávéházak zárórájának megállapítása tárgyában.

2. Horváth Ferenc beltag indítványa a kifőző ipar új szabályozása tárgyában.

3. Korda Jenő beltag indítványa a szegedi városi zálogház kamatának csökkentése tárgyában.

NAPI JEGYZETEK

A program

az, amiről ma mindenki beszél. Az a program, amelyet Gömbös Gyula ismertetett. Talán a szokottnál is nagyobb érdeklődés előzte meg ennek a programnak a bemutatását, mert mindenki méltán lehetett kíváncsi, hogy mi az, amivel még ma is vállalkozni tud egy vezérlő férfi arra, hogy új bizalommal töltsen meg a csüggedt lelkeket.

Most pedig, amikor már elhangzott a program, kórusban zeng a kritika szava mindenfelől. Igaz, hogy legtöbben nem azt keresik a programban, ami benne van, hanem azt, ami esetleg nincs benne.

Amikor mi is a bírálók csapatahoz csatlakozunk, a Gömbös Gyula által elmondottak részletes taglálása helyett csak magának a vezérnek korábbi szavait idézzük és alkalmazzuk. Ő mondta, hogy minden program annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle!

A magyar kivándorlók

statisztikájában az utóbbi évek hosszu során át a legszomorúbb adatokat olvashattuk az elrabolt területek magyar lakosságának kálváriájáról. Különösen Románia produkált sok gyászos példát. A legalávalóbb emberkereskedelem magyarpusztító üzelmeiről mindenki hallott és olvashatott. Bukarestben a kormány támogatását élvezték azok az ügynökségek, amelyek eladták és kiszállították a székely családok ezreit a dél-amerikai ültetvényekre.

Az utóbbi időkben váratlan akadályok gördültek a kivándorlás elé, de a bukaresti emberkereskedelmi szervezet nem jött zavarba. Mint olvassuk, az ügynökök most hamis szerződésekkkel Románia területére hurcolják a székely községek munkás férfi népét s ott dolgoztatják őket jóformán ingyért, de ostorral és szuronyokkal között. A bukaresti emberkereskedők felfedezték Délamerikát — Romániában is.

Bizonyosra vesszük, hogy ezekbe az üzelmekbe nem fog beleszólni az emberi jogokat védő nemzetközi liga.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése 1932 október 12-én délben.

Hőminimum + 9,8 C°

Hőmaximum + 20,2 C°

A föld felszínén + 6,0 C°

Légnymomás 763,9 mm.

Csapadék 6,4 mm.

Várható időjárás a következő 24 órára: Enyhe és különösen nyugaton felhősebb idő.

CSABA MOZGÓ

Okt 12-13, szerda-csütörtök, fél 7, fél 9.

VIHAROS MULT

(Pikáns előélet.)

Egy sex-appeal királynő vig kalandjai.

Főszereplők: Siegfried Arno, Camilla Horn, Ida Wüst, Paul L. Richter.

Slim a szerelmes trombitás

Hangos vigjáték.

HIREK

Régi igazság,

hogyan nem a tények teszik boldoggá az embert, hanem az illúziók. Félelmetes rá gondolni, hogy mi is lenne az életből, ha illúzió nem volna, ha minden öröm alapja és mértéke csak a valóság, a hiány és a rideg tények volnának. Ha az illúziómámorát nem adta volna meg a Teremtő, talán már a mosoly sem élné az ember arcokon, mert bizony, s nem tudja ezt senki alopaltan pesszimizmusnak, a tények magukban vajmi keveset érnek. Tulzás, szín, szubjektív látás nélkül sürke érzélem volna például az öröm is, nem is szólva a szerelemlől, meg a sikerről, no meg az önmagunkkal való megelégedésről. Egy régi magammal történt história jut eszembe mindig, ha illúziórol olvasok, vagy beszélnek előttem. Kedves, derűs történetke s bar szereplőjének személye sokkal jelentéktelenebb annál, mintsem megérdemelné a a publicitást, mégis elbeszéltem, mert egy értéke mégis csak van: lehet rajta egy röpke mosolyogni. Ötödikes diák voltam már, amikor az első hosszú nadrágot megkaptam. Vizsgán volt rajtam először. Bizony az éle már kissé kiment, amikor a nyári táncvizsga lázas napja elérkezett. Kiadtam hát a cselédnek, hogy vasalná ki. Meg is tette az akkurátosan s oda terítette az ágy végére. Mikor kiment, felhuztam, de azt hittem a méregtől s a fájdalomtól nekiesek a nippes asztalkának: a jámbor oldalra vasalt neki éle. Gyorsan lerángattam magamról s magam fogtam hozzá, hogy kivasaljam. Aztán felhuztam s mivel az idő már nagyon előrehaladt, elrohantam a táncvizsgára. Mig oda nem értem, nem is néztem végig magamat, csak ott vettem szemügyre a kalandos éle nadrágot. Uramfia, négy éle volt, kettő elől és hátul, kettő pedig oldalt. Mint egy-egy négyszögletű skatulya, olyan volt a nadrág két szára. Sebaj, gondoltam, csak hosszú nadrág az s mégiscsak táncvizsga van. S mint egy mesebeli herceg, úgy jártam a padekatert a szomszéd patikus bogárszemű lányával. Olyan szép nadrágom se lesz többet!

— V.

— **Dr Lindenberger János** Békéscsabán, A csonka nagyváradi róm. kath. egyházmegye apostoli kormányzója kedden este Békéscsabára érkezett Bartoss Ferenc apatplébános kormányfőtanácsos látogatására, aki remrégiben szerencsés operáción esett át. A főpásztor szerdán reggel tovább folytatta útját Budapestre, ahol a katolikus nagygyűlésen és a püspöki konferencián vesz részt.

— **A Csaba Vivó Egyesület** folyó hó 15-én a Vigadó nagytermében és klubhelyiségében fél 9 órai kezdettel szeszonyító estélyt tart. Belépődíj tagoknak 1 pengő, vendégeknek 1 pengő 50 fillér.

— **Leégett egy angol repülőgépgyár.** Londonból jelentik: Anglia egyik legnagyobb repülőgépgyára, a southamptoni gyár eddig ismeretlen okból kigyulladt és leégett. Az elpusztult gépek között volt a világ leggyorsabb hidropánja is. A kár százezer font.

Ezen a héten a **Badies és Radó** gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

* **Étvágytalanságnál,** rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes «**Ferenc József**» keserűvíz rendbe hozza a gyomor és belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több úttörője megállapította, hogy a kitűnő **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A békéscsabai Evangélikus Nőegyesület** f. hó 16-án, vasárnap délután 4 órakor közgyűlést tart a Rudolf gimnázium természetrajzi termében s erre csak ezúton hívja meg összes tagjait. A fontos tárgyra való tekintettel lehetőleg az összes tagok megjelenését kéri az elnökség.

— **Felvétel az ev. szeretetházba.** A békéscsabai Ev. Nőegylet szeretetháza elkészült s november hatodikán avatják fel. Addig is felhívja az egyesület elnöksége mindazokat, akik a szeretetházban óhajtanak elhelyezkedni, hogy legkésőbb f. hó 23-ig jelentkezzenek Jakabffy Györgyné elnökönél.

* **Ne dobja el használt és élelten borotvapengéjét,** hanem elcséltesse darabonként 8 fillérért Okulárium cégnél, Andrassy-út 6.

— **Tüntetés a szegedi egyetemen.** Szegedről jelentik: Kedden délelőtt — miként az utóbbi években minden ősszel — tüntetés volt az egyetemen. Több fakultásról eltanácsolták a zsidó hallgatókat, hír szerint az anatómian kettőt meg is vertek. A zavargás nem öltött nagyobb mértéket s a tanárok közbelépésére hamarosan helyreállt a rend. Dél felé a zsidók mellett tett képviselőházi nyilatkozatáért a diákok Gömbös Gyu'a miniszterelnököt abugolták. Nehány napig az izraelita egye emi hallgatók nem mennek föl az előadásokra.

* **Főtéren irodának, vagy orvosi rendelőnek alkalmas négyszobás lakás mellékkeliségekkel, rendkívül olcsón azonnal kiadó.** Bővebbet Hauer áruházban, Andrassy-út 9.

— **Tömegesen érkeznek vissza az Amerikába kivándorolt magyarok.** Budapestről jelentik: Amerikából a gazdasági válság következtében csapatostul érkeznek vissza reményeikben csalódott magyarok. Az idén mintegy 1800-an vándoroltak vissza, de sokan kénytelenek odaát maradni, mert nincs pénzüik uttköltségre.

— **Megjelent a Heine Medin-féle gyermekparalízis Kecske-méten.** Kecskemétről jelentik: A tisztí orosi hivatalnak kedden négy gyermekparalízises megbetegedést jelentettek.

* **Bútort jól olcsót csak az Alföldi Bútorcsarnokban lehet vásárolni.**

— **Mit tud egy szerb csendőr?** Királyhalom község szerb részében Bujakovcskó Dusan volt szerb csendőr a földreterape feleségét, kezét összekötözte, két karján felvágta ereit, a vérző asszonyt leöntötte petróleummal és felgyújtotta. Epen arra haladt egy gazda, aki az asszony segítségére sietett s a férfit megfékezte. A férjet letaátóztatták. Az asszony a kórházban haldoklik.

— **F. hó 15-én a Csaba Vivó Egyesület szeszonyító estélye a Vigadóban!**

— **Meghívó.** A békéscsabai MOVE főosztálya 1932. október 28-án délután 6 órakor évi közgyűlést tart; amelyre a főosztály tagjai ezenmel meghívatalnak. Közgyűlési tárgyszorozat. 1. Zárszámadás felülvizsgálata és felmentvény megadása. 2. MOVE főosztályának meghirdetése. 3. Egyéb indítványok. Elnökség.

MOZI

Csaba Muzgó

A viharos múlt

Bemutatja a Csaba Muzgó szerdán és csütörtökön

A híres bonbon-gyáros nem akarja szép, fiatal leányát a tenisz és autóbajnok fiatalemberhez férjhez adni Jobban szeretné, ha a szöke Gertie fiatal, de esetlen cégtársának lenne a felesége. Amikor megtudja, hogy a modern leány csak olyan férfi felesége akar lenni, aki „mögött már van valami”, szóval olyannak akarja kezé adni, aki már a házasság előtt kitombolta magát, egy dedikált fénykép segítségével elhiteti leányával, hogy a tulzottan nagy orru fiatalember egykoron a híres film-sztár, bizonyos Letta Larbó barátja volt. Ebből származik a bonyodalom. A fénykép, amelynek hamis dedikációja bizonyos felejtetetlen órákról regél, egészen megváltoztatja a hősnököt, de megváltoztatja a szép nem viselkedését is irányában. Letta Larbó barátja egy csapásra a nők hedvence lesz és a szép Gertie lemond az autóbajnokról is, hogy a menyasszonya lehessen. Sohasem derülne ki az ötletes turpíság, ha Letta Larbó új filmjének bemutatójára le nem randulna abba a városba, ahol a „felejtetetlen órák” lovagja él. Súlyos bonyodalom támadnak ebből, de hála a vigjáték szerzőjének, minden komolyabb következmény nélkül. Siegfried Arno, Max Adalbert, Ida Wüst, Elsa Korsecck és Kamilla Horn játszó a mulatságos film-darab főszerepeit. Bennünket magyarokat külön érdekel, hogy a német Universal-film sikere egy új magyar rendező, Marton Bandi figyelemreméltó bemutatkozása.

(I. a.)

RADIO

A rádió csütörtöki műsora

9:15: A Weidinger szalonzene- kar hangversenye. 9:30: Hírek. 12: Déji harangszó, időjárásjelentés és Toll Károly cigányzenekarának hangversenye. 1: Időjelzés. 2:45: Hírek. 3:30: A rádió diák-féltőrája. 4: Gramofonhangverseny. 4:45: Hírek. 5: Scitovszky Aladár dr. miniszteri osztálytanácsos: „A lótenyésztés időszerű kérdései.” 5:30: Stranzky Aranka hangversenye. 6: Angol nyelvoktatás. 6:30: Szádor fuvószene- kar. 7:45: Szép Ernő előadása: „Vétkeztem, meg akarok bűnhődni”. 8:15: Pertis Jenő cigányzenekarának hangversenye. 9:30: Időjelzés, hírek. 9:45: A zágrábi vonósnégyes hangversenye. Szünetben időjárásjelentés, majd Jávor Sándor jazz zenekarának hangversenye Varsányi Rudolf ének-számaival.

Mindenütt csak a Körösvidék!

NŐI ÉS LEÁNYKA DIVAT, KÖTÖTT, SVÁJCI ÉS GOMBA-SAPKÁK,

SAPKA-SÁL

UJDONSÁGOK

ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

HAUER ARUHAZ

Békéscsaba, Andrassy-út 9.

A repülőgép-modell tanfolyam résztvevőihöz!

Értesítjük mindazokat az ifjú olvasóinkat, akik repülőgép-modell készítő tanfolyamunkon résztvesznek, hogy **Naftán István** okl. gépészmérnök, modellkészítő rovatunk vezetője szombaton, f. hó 15-én délután 4 órára szerkesztőségünkbe várja (Szent István tér 18. szám) mindazokat, akik a modell-készítést megkezdték, vagy meg akarják kezdeni.

Diákok, iparostanoncok, cserkészek és leventék mind jöjjenek el, ha komolyan érdeklődnek a modellkészítés iránt és meg akarnak ismerkedni rovatvezetőnkkel, aki a legnagyobb szeretettel várja mindnyájukat.

Akinek tanácsra, vagy útbajgazatásra van szüksége, haladéktalanul hozza, vagy küldje be szerkesztőségünkbe papírra írott kérdéseit, hogy szombaton mindenkire sor kerülhessen a válaszadásban.

Kedvezményes utazás

A MÁV Menetjegyjárodának békéscsabai fiókja az alábbiak közlését kérte:

A f. hó 15—18-ig Budapesten tartandó XXIII. Országos Katolikus Nagygyűlés vidéki résztvevői részére a MÁV igazgatósága 33 százalékos kedvezményt engedélyezett. Ez a kedvezmény f. hó 13-tól f. hó 20-ig bezárólag vehető igénybe. A kedvezmény igénybevételehez szükséges tagsági jegyek és MÁV igazolványok menetjegyjárodánkban kaphatók.

Szavazó szelvény

a

„Körösvidék“

állandó fotó-amatőr kiállítására és versenyére.

Az 1932. október hó 9-től 15-ig kiállított képek közül legkiválóbbnak az alanti megjelölésűt találom:

A kép száma:

jeligéje:

A kiállító neve:

aláírás.

Jövő heti versenyünk nyere-mény-tárgyait dr. Südy Ernő gyógyszer-tára (Andrassy-út 47. szám) ajánlotta fel.

A Körösvidek repülőgépmoделlkészítő tanfolyama

Irja: **Nattán István** okl. gépészmérnök 10.

A légszavart tengelyre tűzettek fel egy vas, vagy üvegyöngyöt és huzzátok fel a légszavart is, amely így a gyöngyre fog támaszkodni és nem a törzsön fekszik fel, ami által a surlódását forgás közben csökkentették. A tengely végét a légszavart középrészének másik furatába dugjátok vissza, ezzel elérve azt, hogy a csavar a tengellyel együtt fog forogni.

Hajtómotor gyanánt 3 mm. széles, 1 mm. vastag, 75 cm. hosszú gumiszalagot használjatok, amelynek a két végét kössétek össze úgy, hogy az egymásra szorított gumi-vegeket ollóval gondosan vágjátok le.

Az így nyert 2 szálú gumit akasszátok a törzs alatt a két horogba. A szálakat híntrétek be sikporral (federweiss), ami a gumit a levegő behatásától megvédi, azonfelül a megcsavarásakor a csavarulatok könnyebben csuszognak, a körülöttük lévő surlódás jóval kisebb lesz.

A szárny, vagy másképp a hordfelület elkészítésekor a középső, törzsre erősítendő borda két végén 1—1 egyenes darabot hagyjatok, melynek fogva ezt ideiglenesen a törzshöz erősítitek úgy, hogy ezen előre hátra eltolhassátok majd kipróbálás „beprepülés” közben.

Most, hogy a gép teljesen össze van szerelve, a kiegyensúlyozás következik. A hátulso gumihorogba kössétek cérnaszálát és ennek segítségével szögbe függesztétek a modelt, hogy szabadon lógjon. Ugyanerre a szögbe kössétek egy másik szál cérnát is, amelynek a végére súlyt kötöztök, hogy ezáltal függőleges helyzetben lógva függőnként lehessen használni és ezzel benézitek, hogy a gumiszál egybe esik-e a függő önnel. Ha nem, akkor két helyzet állhat elő: 1., a súlyvonal, tehát a függővonal a huzóvonal: a gumiszál vonala alá esik, amikor is könnyebb kerekeket kell föltenni a régiék helyett, vagy a szárnyakat kell emelni, 2., a huzóvonal fölé esik a súlyvonal. Ha a súlyvonal és huzóvonal egybeesik, a gép hosszanti stabilitása jó. Ezt növelhetitek a szárnyaknak nyilszerű hátrafelé hajlításával is. Fokker gépeknél egy szárnynak a vízszintestől való hátrahajlása 9°.

A haránt stabilizálás, azaz a törzsre merőleges tengely körüli kiegyensúlyozás következik. Ez úgy történik, hogy a gépnek ki-keressük a törzsön a súlypontját. Ebben a pontban alátámasztva a szárnyakat, mint a mérleg kiegyensúlyozott karjai: egyensúlyban vannak, billegnek. A szárnyakat úgy állítjuk be, hogy a súlypontra átmenő és a törzsre merőlegesen képzelt súlyvonal a szárnyak első harmadán, tehát a profil legmagasabb részén menjen át.

FIGYELEM URAK!

P 20—25-ért

vállalok elsősorú urisabóságomban fazonmunkát, felöltőt, télikabátot, vagy öltönyt kétszeri próbával. javítás és fordítás!

Cseke Mihály urisabó, IV., Wenckheim-u. 4. Levelezőlap hívásra házhöz megyek.

A kiadásért felelős Uhrin János.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetetlen testvérünk halála felett érzett mély fájdalomkat enyhíteni igyekeztünk, őszinte köszönetet mondunk.

Gajdács testvérek.

Közgazdaság

A békésvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség szeptember havi jelentése

A békésvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a következőkben számolt be a közigazgatási bizottságnak Békésvármegye szeptember havi gazdasági helyzetéről:

Az időjárás száraz, meleg, szel-les volt, kevés csapadékkal.

Az őszi repce és rozs vetések a szárazság következtében, egyenlőtlenül keltek ki, a repcét még a fekete hernyó is megtámadta, úgy, hogy igen sok helyen kiszántottak, a bevetett terület kevesebb, mint más években; ugyancsak kevesebb őszi takarmányt vetettek ez ideig, ami a száraz időjárásnak tudható be.

A hó végén szörványosan hozzáfogtak az őszi buza vetéséhez, — ma már úgy a nagy, mint a kis gazdaságokban teljes erővel folynak a munkálatok.

A tengeritörést mintegy nyolcvan százalékban befejezték. A vármegyei tengeri vetése 151069 kat. hold, terméshozama a legutóbbi becslés szerint kat holdanként szemesen 13 métermázsára tenetű; minősége és beérése teljesen jó.

A cukorrépa betakarítását ugyancsak megkezdtek. Vetésterület 6958 kat. hold, terméshozama k. holdanként 136 métermázsára tehető.

A mezőgazdasági munkások kereseti lehetősége tengeritörés és cukorrépaszedés beálltával elég jó volt, azonkívül az ármentesítő társulatoknál is volt némi munka. Napszámberék átlagban: férfi 1.50, nő 1 pengő.

A vármegye 1—3 holdas zselér birtokosai részére 1000 métermázsra kölcsön búzát osztottak ki és annak egyrésze már vetés alá is került.

A folyó évben általában igen sok takarmánytök van, úgy hogy a gazdaságoknak az őszi takarmányszükségletét nagyban fedezi és az állatállomány jó kondícióját biztosítja.

A legelőkre a száraz szeptemberi időjárás nem volt kedvező, a legelők legjavarésze lesült, csupán a mélyebb fekvésű, nedvesebb területeken volt még egy kevés fű, ami azonban a rajta lévő jóság részére elegendő táplálékot nem nyújtott.

A gyümölcsstermés szüretelése ma már legtöbb helyen befejezést nyert, az alma igen férges, nem lesz télálló.

A kertiveteményeket, kivéve a gyökér- és káposztaféléket, betakarították, terméshozama és minősége jó.

Flzessen elő a Körösvidekre!

ÍRÁSBAN ÉS KÉPBE R I P O R T B A N ÉS INFORMÁCIÓBAN

A LEGAKTUÁLISABB
MINDIG

ÓRAIÚJSÁG

ÁRA CSAK
2 FILLÉR 2 FILLÉR
6 FILLÉR

SPORT

Délelőtt lesz a vasárnapi CsAK—TTC bajnoki mérkőzés?

A CsAK elnöksége fölvetette azt a gondolatot, tekintve, hogy vasárnap kerül sor az első őszi derby. a Bohn SC—Előre bajnoki mérkőzésére és a CsAK—TTC mérkőzés iránt is nagy érdeklődés mutatkozik s hogy a közönség mind a két mérkőzést megnézhessen, délelőtt fél 11 órai kezdettel legyen megrendezve. Ez irányban már folynak a tárgyalások s hogy az valóra váljon a TTC hozzájárulásától függ. Reméljük ezt a helyes ideát a TTC is teljes mértékben magáévá teszi és akkor nem lesz semmi akadály a délelőtti mérkőzésnek.

Érdekes előmérkőzésen is lesz része a közönségnek. A helybeli Kereskedelmi iskola válogatottjai mérik össze erejüket a CsAK tartalékaival. A Kereskedelmi válogatott nagy játékerőt képvisel, amit bizonyít vasárnapról—vasárnapra való sorozatos szép győzelmeik elérése s így a szintén nagy játékerőt képviselő CsAK II-vel való küzdelem érdekesnek ígérkezik.

Levente löverseny Mezőkovácsházán

A Körösvidek tudósítója jelenti: A Mezőkovácsházai járási levente löversenyt Mezőkovácsházán impozáns keretek között e hó 9 én tartotta a járási testnevelési bizottság. Nagyszámu érdeklődők és versenybizottság sora között ott láttuk Garlati őrnagyot, mint a testnevelési bizottság vezetőjét, dr Fodor Sándor tb. főszolgabíróztürő elnökét és még számos ismert egyéniséget. Dr Fodor Sándor buzdító és lelkes beszédét meghatóttan hallgatta a közönség. A Hiszekegy elhangzása után az alábbi díjazott leventéknek adták át a nyert érmet: Valackai Gy. (Reformátuskovácsháza) egyéni első helyezett, Somogyi L. (Kunágot) egyéni második helyezett és Chovanyec M. (nagybányai) az egyéni verseny harmadik helyezettjének. Csapatversenyben a legmeglébb eredményt tudta produkálni ezen verseny, mivel az ötös csapatversenyben mint első helyezett Reformátuskovácsháza is 199 pontot szerzett, csakugy mint a második helyezett Kunágot a harmadik helyezett Csanádapáca 177 pontot ért el.

Tőzsde

Valuták:

Angol font	19 60—20 20
100 Cseh korona	16 92—17 02
100 Dinár	7 90—8 20
100 Dollár	570 50—573 50
100 Francia frank	23 30—22 50
100 Leu	3 40—3 44
100 Lira	29 90—30 20
100 Német márka	135 70—136 60
100 Svájci frank	110 70—111 40

Határidős piac:

Irányzat: elgyengült, forgalom csendes.

Gabonaárak:

76 kg. tv. buza	13 50—13 90
77 kg. tv. buza	13 70—14 15
78 kg. tv.	13 85—14 30
79 kg. tv.	14 05—14 45
80 kg. tv.	14 10—14 60
Kozs uj	7 70—7 80
Takarmányárpa uj	9 90—10 10
Zab	10 10—10 40
Tengeri	13 50—13 80
Korpa	7 80—9 00
Sörárpa	12 00—14 50

Készru piac:

Irányzat barátságos, forgalom közepes. Az előző napi árhoz viszonyítva a rozs 10. korpa 5 fill el jobb mázsánként A többi cikk ára változatlan.

Ferencvárosi sertésvásár:

Árak: Fialat könnyű 80—96 nehéz 119—126.

Békéscsabai terményárak

október 12.

Piros 80 kg-os buza	12.00—12.40
Buza	11.00—11.80
Rozs	6.00—6.50
Takarmány árpa (uj)	7.50—7.80
Szemestengeri uj	6.40—6.50
Csövestengeri	4.40—4.60
Zab	7.50—8.00
Korpa	6.00—6.50
Fehérbab	8.00—12.00
Köles	6.50—7.50
Repce	16—17

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szög hétköznap 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. **Vas-tag betűvel** szedett szó duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdetés árát a szöveg beküldésével egyidejűleg be- küldeni sziveskedjenek. A hirdetések ára postabélyegben is beküldhető.

Különbejárati szép butorozott **szoba** kiadó. Ferenc József-ter 11. **Német** nyelv- oktatás jutányosan.

Ügyes varróldnyit felveszek. Prónay-u. 49.

Egyszobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó Széchenyi-u. 8 sz. alatt. Bővebbet: Zsilinszky-u. 7.

Szép padolt szoba, kis konyhával kiadó. II., Prónay-u. 20.

Sürgösen keresak traktort 8—10 hold föld felszántásához, buza alá. Sztojko Dániel, Kisrét 27 tanyaszám. 7148

Borszlavtju 23 méteres csövel és 6 drb. hatméteres vasutisín eladó. Érdeklődni a Madarász vendéglőben.

Megvételre keresek egy naponta 10 liter tejet adó, 5—6 éves, egészséges, szelid **te- fenet**. Ajánlatokat kér Laurovics tanár, Békéscsaba, VI., Urszinyi D-né-u. 10.

Tehénért, soványsértésért cserébe korpát, takarmánylisztet, olajpogácsát és különféle malmi terméket adok. Wurfer Gyula, Gécs- malom. 6533

Egy 4+1 lámpás modernizált **rádió** eladó. Zsiros-u. 14. 5840

Butorozott szoba kiadó. Wlas- sics-u. 10. 7006

Szerényigényű fiatalembernek tiszta **butorozott szoba** kiadó. IV., Alsó- körös-sor 2. (Tüdőgondozó mellett.)

Kiadja és nyomtatja a Körösvidek rt.